



## 1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

นิตยสารจัดได้ว่าเป็นสื่อมวลชนประเภทสิ่งพิมพ์ที่ได้รับความนิยมจากประชาชนในระดับสูง เป็นสื่อที่สะท้อนให้เห็นถึงสภาพแวดล้อมและค่านิยมของคนในสังคมปัจจุบัน ทั้งการสร้างค่านิยมต่างๆ ให้เกิดขึ้นในสังคม รวมถึงการเปลี่ยนแปลงที่นำไปสู่การพัฒนาในหลายรูปแบบ และนิตยสารยังเป็นสื่อในการบันทึกเรื่องราว เหตุการณ์ ความทรงจำในแต่ละยุคสมัย เป็นเวทีแสดงทัศนะ เป็นสะพานเชื่อมโยงจากสังคมเก่าไปสู่สังคมใหม่ เป็นแหล่งค้นคว้าให้คนรุ่นหลังรู้จักกับอดีต และความเป็นมาของคนในสังคม

สตรีไทยในปัจจุบันรู้จักใฝ่หาความรู้เพิ่มขึ้น จึงมีการเสพสื่อหลายแขนง ทั้งสื่อวิทยุ โทรทัศน์ และสื่อสิ่งพิมพ์ โดยเฉพาะสื่อจากนิตยสารสตรีที่เป็นแหล่งนำความรู้และความบันเทิงในหลายรูปแบบ เนื้อหาในนิตยสารสามารถนำมาปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้เป็นอย่างดี มีเนื้อหาที่สะท้อนการดำเนินชีวิตในรูปแบบต่างๆ เสนอค่านิยมสมัยใหม่ ซึ่งทำให้ผู้อ่านกล้าแสดงออก เช่น การสร้างความสัมพันธ์กับเพศตรงข้าม การเข้าสังคม เป็นต้น หรือเนื้อหาที่สะท้อนการดำเนินชีวิตแบบเน้นบันเทิง ได้แก่ แฟชั่นในนิตยสารทำให้เกิดความรู้สึกรู้สึกต้องการปรับปรุงการแต่งกายและบุคลิกภาพ หรือบทความที่สะท้อนการดำเนินชีวิตแบบเน้นบ้านและครอบครัว ซึ่งนิตยสารสตรีเปรียบเสมือนคู่มือในการดูแลบ้านและสภาพความเป็นอยู่ของสมาชิกในครอบครัวของแม่บ้าน หรือบทความที่สะท้อนการดำเนินชีวิตแบบเน้นกีฬา และการดูแลสุขภาพ ซึ่งนิตยสารสตรีเป็นแหล่งข้อมูลด้านดูแลสุขภาพอนามัยและการออกกำลังกายที่สตรีควรรู้ เป็นต้น

ปัจจุบันมีนิตยสารสตรีที่วางจำหน่ายอยู่ประมาณ 40 หัว (สมาคมการพิมพ์ไทย, 2549) นิตยสารกุลสตรี นิตยสารแพรวและนิตยสารเปรี้ยว ก็เป็นหนึ่งในนิตยสารนั้น นิตยสารสตรีทั้ง 3 หัวดังกล่าว เช่น นิตยสารกุลสตรีออกวางตลาดมา 36 ปี ยอดพิมพ์จำหน่ายประมาณ 220,000 ฉบับ / ปี นิตยสารแพรวออกวางตลาดมา 28 ปี ยอดพิมพ์จำหน่ายประมาณ 250,000 ฉบับ / ปี นิตยสารเปรี้ยวออกวางตลาดมา 26 ปี ยอดจำหน่ายประมาณ 150,000 ฉบับ / ปี แต่ละฉบับจะมียอดขายคงเหลือประมาณ 15-20% และฉบับพิเศษวันครบรอบปีหรือพิเศษเนื่องในโอกาสต่างๆ จะเป็นฉบับที่ได้รับความนิยมจากผู้อ่านเป็นพิเศษ เนื่องจากนิตยสารสตรีเป็นสิ่งพิมพ์ที่มีกำหนดออก

วางตลาดที่แน่นอน และจะต้องมีภาพปกเป็นส่วนประกอบหลักของนิตยสาร ภาพปกจะต้องโดดเด่นและมีเอกลักษณ์ ที่เมื่อเห็นปกแล้วจะสื่อถึงเนื้อหาภายในเล่ม ปกจึงเป็นการสื่อสารกับผู้อ่านผ่านรูปลักษณ์ของปก ส่วนที่สำคัญที่สุดของนิตยสารในการสื่อสารกับผู้อ่าน คือเนื้อหา รูปเล่มและหน้าปกจะต้องไปในทิศทางเดียวกัน

หน้าปกที่สวยงาม นอกจากจะมีแบบปกที่ได้รับความนิยมแล้ว การตกแต่งภาพปกด้วยคำโปรยที่สั้นและกระชับ โดยเอาจุดเด่นของเนื้อหาภายในเล่มมาจัดวางในสัดส่วนที่เหมาะสม รวมทั้งการให้สีที่สัมพันธ์กับหัวเรื่องและภาพปกอย่างมีศิลปะ ก็จะสร้างคุณค่าให้เกิดแก่ภาพปกนั้นๆ ได้เป็นอย่างดี

ปัจจุบันการแข่งขันในวงการนิตยสารสูงมาก เนื่องจากมีนิตยสารออกวางตลาดทั้งหัวในประเทศ และหัวต่างประเทศอย่างต่อเนื่อง ประกอบกับอยู่ในช่วงวิกฤตเศรษฐกิจ ผู้อ่านจึงพิถีพิถันในการเลือกซื้อ ปกนิตยสารซึ่งเป็นจุดแรกที่ดึงความสนใจให้หยิบมาดู จึงต้องให้สวยเด่นสะดุดตา ปกนิตยสารจะมีทิศทางเดียวกันกับเนื้อหาในเล่ม ถ้าเห็นปกนิตยสารจะสามารถรู้ได้ว่าเนื้อหาจะเป็นลักษณะใด อย่างเช่น นิตยสารกุลสตรี ซึ่งเป็นนิตยสารสำหรับผู้หญิงวัยทำงาน และแม่บ้านที่นำเสนอเนื้อหาสาระที่เป็นประโยชน์ ผู้อ่านสามารถนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน เป็นแหล่งข้อมูลดูแลสุขภาพพลานามัย ที่ผู้หญิงควรรู้ ภาพปกจึงออกมาในแนวที่เป็นธรรมชาติ ไม่หวือหวา ส่วนนิตยสารแพรว นิตยสารสำหรับกลุ่มผู้อ่านวัยทำงานยุคใหม่ ที่สนใจกระแสที่ฉับไวของสังคม มีความทันสมัยในรสนิยมต่างๆ ที่ก้าวทันโลก แบบปกจึงมักจะเป็นบุคคลที่อยู่ในกระแสนิยม และพระบรมวงศานุวงศ์ และนิตยสารเปรียว ซึ่งเป็นนิตยสารกึ่งแฟชั่นสำหรับสาวทำงานรุ่นใหม่ ที่มองหาคุณค่าใหม่ๆ ในเรื่องแฟชั่น ที่ให้ความสำคัญกับภาพลักษณ์ที่นำเสนอตัว นิตยสารมากกว่าเนื้อหาในเล่ม ภาพปกจึงเป็นแนวแฟชั่นที่โฉบเฉี่ยวและเลิศหรูดั่งการ

จะเห็นได้ว่า ไม่ว่าเนื้อหาของนิตยสารจะออกมาในลักษณะใด ปกนิตยสารจะสอดคล้องกับเนื้อหาเพื่อความเป็นเอกลักษณ์ ที่สำคัญที่สุด ปกจะต้องสวย เด่น สะดุดตา มีความเป็นเอกลักษณ์ ดังเช่น ปกนิตยสารกุลสตรี จะเน้นแนวอนุรักษ์นิยม สวยเรียบไม่ฉูดฉาดบาดตา แต่คงความเป็นสาวยุคใหม่ ปกนิตยสารแพรวโดดเด่นที่ปกราชวงศ์ และแบบปกที่อยู่ในกระแส ส่วนปกนิตยสารเปรียวจะเน้น design และนางแบบที่โดดเด่น ปกนิตยสารทุกฉบับจะสอดคล้องกับเนื้อหาในเล่ม

ดังนั้น ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงเห็นถึงความจำเป็นในการศึกษาถึงการสื่อสารผ่านปกนิตยสารสตรี ซึ่งเป็นผลผลิตและสินค้าทางวัฒนธรรมแขนงหนึ่ง ที่มีรูปเล่มหรือลักษณะและบทบาทที่เป็นไปตามสภาพสังคม และชีวิตที่เป็นจริงของบุคคลในยุคนั้นๆ ทั้งนี้เพราะในปัจจุบัน

ปริมาณผู้ผลิตนิตยสารสตรีมากขึ้น การแข่งขันสูง การสื่อสารผ่านปกนิตยสารสตรีจึงน่าศึกษา เพื่อจะได้นำองค์ความรู้ไปใช้ในการพัฒนาภาพปกนิตยสารให้ดึงดูดความสนใจและเป็นแนวทางในการจัดนำภาพปกให้ถูกใจผู้บริโภค ตัวอย่างที่จะนำมาศึกษาคือ นิตยสารกุลสตรี นิตยสารแพรว และนิตยสารเปรียว ซึ่งเป็นนิตยสารสตรีรายปักษ์ ที่มีกลุ่มเป้าหมายผู้อ่านแตกต่างกัน เพื่อจะได้นำมาเปรียบเทียบถึงความเหมือนหรือแตกต่างกันในการนำเสนอหรือผลิตปกและประการสำคัญคือความสะดวกในการสัมภาษณ์ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้ในระดับหนึ่ง

## 1.2 ปัญหาวิจัย

1. นิตยสารสตรีมีกระบวนการจัดทำภาพปกและคัดเลือกแบบปกอย่างไร?
2. ปกของนิตยสารสตรีมีวิธีการสื่อสารกับผู้อ่านอย่างไร?

## 1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. ศึกษาพัฒนาการของปกนิตยสารสตรีและกระบวนการคัดเลือกแบบปก
2. ศึกษาการสื่อความหมาย เพื่อให้ผู้อ่านเกิดการรับรู้ และเข้าใจถึงคุณลักษณะ และเนื้อหาสาระที่ถูกนำเสนอในนิตยสารเล่มนั้นๆ

## 1.4 ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยผู้วิจัยจะทำการศึกษาถึงการสื่อสารผ่านปกนิตยสารสตรี จากการสัมภาษณ์บรรณาธิการแฟชั่นและผู้ประสานงานแฟชั่น ซึ่งทำหน้าที่ในการคัดเลือกแบบปกจากนิตยสาร 3 หัว ได้แก่ นิตยสารกุลสตรี นิตยสารแพรว และนิตยสารเปรียว

## 1.5 ข้อยสันนิษฐานของการวิจัย

1. ปกนิตยสารสตรีมีพัฒนาการในการถ่ายทอดเนื้อหาและค่านิยมเรื่องสตรีที่เปลี่ยนแปลงไปตามสถานะของการเปลี่ยนแปลงบริบททางเศรษฐกิจ ทางสังคม การเมือง และวัฒนธรรม
2. กระบวนการจัดทำปกนิตยสารสตรี มุ่งเน้นในการจัดทำปกให้เป็นหีบห่อสินค้ามากขึ้น ในขณะที่เดียวกันก็ต้องสื่อสารกับผู้อ่านและสังคมได้ด้วย

## 1.6 นิยามศัพท์

<p>นิตยสารสตรี</p>	<p>หมายถึง สิ่งพิมพ์ที่ออกตามวาระสำหรับผู้อ่านสตรี ในที่นี้หมายถึง นิตยสารสตรีรายปักษ์ 3 หัว ได้แก่ นิตยสารกุลสตรี นิตยสารแพรว และนิตยสารเปรี้ยว</p>
<p>ภาพปก</p>	<p>หมายถึง หน้าปกของนิตยสารที่สะท้อนบุคลิกของนิตยสาร และสาระที่ต้องการสื่อสารกับผู้อ่านและสังคม โดยมีการออกแบบจัดทำปกอย่างมีขั้นตอน เพื่อดึงดูดใจผู้อ่าน</p>
<p>กระบวนการจัดทำปกและการคัดเลือกแบบปก</p>	<p>หมายถึง การออกแบบวางแผน รวมทั้งหลักเกณฑ์และขั้นตอนการผลิตปก</p>
<p>การสื่อสาร</p>	<p>หมายถึง การสื่อความหมายผ่านปกนิตยสารโดยการประกอบสร้างรหัสเพื่อให้ผู้รับสารเป้าหมายรับรู้ เข้าใจถึงคุณค่าและเนื้อหาของสาระที่คาดว่าจะได้รับจากการบริโภคนิตยสารนั้นๆ</p>
<p>เนื้อหาสาระ</p>	<p>หมายถึง นวนิยาย บทความและความรู้ประเภทต่างๆ ที่นำเสนอในนิตยสารทั้ง 3 ฉบับ</p>
<p>ค่านิยม</p>	<p>หมายถึง การยอมรับนับถือและพร้อมที่จะปฏิบัติตามคุณค่าที่มีต่อวัตถุ มนุษย์ สิ่งมีชีวิตอื่นๆ รวมทั้งการกระทำในด้านเศรษฐกิจ สังคม จริยธรรม และสุนทรียภาพ</p>

### 1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เข้าใจถึงกระบวนการผลิตและปัจจัยที่เข้ามาเกี่ยวข้องในการผลิตนิตยสาร ในฐานะที่เป็นสื่อมวลชนแขนงหนึ่ง
2. สะท้อนให้เห็นถึงความเข้าใจและความต้องการของสตรีในยุคปัจจุบัน โดยผ่านออกมาทางปกนิตยสารสตรี
3. เพื่อถ่ายทอดเรื่องราวและสาระที่มีผลกระทบต่อผลผลิตทางวัฒนธรรมในยุคนี้ๆ
4. เพื่อทราบถึงแนวโน้ม และบทบาทหน้าที่ของนิตยสารในการให้ความรู้ต่อสตรี